

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש
על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בזהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

להבין דרך הלימוד ומטרת עלון זה נא עיין בהקדמה בגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - בא לה:

ובא ראה, פתוב ליל שפורים הוא לה' להוציאם וגו', הוא הלילה
הזה לה' שפורים לכל בני ישראל וגו'. פסוק זה קשה, ביון שאמר
ליל, מה זה שפורים, ולא שפור? שפור היה צריך (לכתב) !
וכתוב הוא הלילה הזה, ליל אמר בהתחלה, ואחר כך לילה.
אלא כך שנינו, פתוב (דברים כב) פי יהיה נערה בתולה. נער
בתוב, מה הטעם? משום שכל זמן שלא קבלה זכר, נקראת נער.
משקבלה זכר, נקראת נערה. אף כאן, ליל - עד שלא קבלה
זכר. ואף על גב שכתוב בו שפורים - זכר היה עתיד להתחבר
עמה. ובשעה שהתחבר עמה זכר, פתוב הוא הלילה הזה לה'
שפורים. שפורים - זכר ונקבה, ומשום כך פתוב הלילה הזה.

ותא חזי, פתיב ליל שפורים הוא לני' להוציאם וגו', הוא
הלילה הזה לני' שפורים לכל בני ישראל וגו', האי פסוקא
קשיא ביון דאמר ליל, מהו שפורים, ולא שפור, שפור מבני
ליה. ופתיב הוא הלילה הזה, ליל קאמר פקדמיתא, ופתיב לילה.
אלא הכי תנינו, פתיב, (דברים כב) פי יהיה נערה בתולה.
נער פתיב, מאי טעמא. משום דכל זמן דלא קבילת דבר,
אתקרי נער, מדקבילת דבר, אתקרי נערה. אף הכא, ליל עד
לא קבילת דבר. ואף על גב דפתיב ביה שפורים דבר הוה
זמיון לאתחברא עמה ובשעתא דאתחבר עמה דבר, פתיב,
הוא הלילה הזה לני' שפורים. שפורים: דבר ונוקבא. ובנינו
כך פתיב הלילה הזה.

ובמקום שנמצאו זכר ונקבה אין שבה אלא לזכר. וכך שבחו
וישראל בתשבהותיהם לזכר ולא לנקבה, זהו שפתוב (שמות טו)
זה אלי ואנוהו, שאין שבה במקום שזכר ונקבה נמצאים אלא
לזכר. ועל זה (ולזה) מחכים ישראל, שפתוב (ישעיה כה) זה ה'
קיינו לו נגילה ונשמחה בישועתו. משום שכל עתיד לעשות
לחם, שפתוב (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו

ובאתר דאשתכחו דבר ונוקבא, לית שבחא אלא לדבורא.
והכי שבחו ישראל בתושבתיהו. לדבורא ולא לנוקבא, הדין
הוא דפתיב, (שמות טו) זה אלי ואנוהו. דלית שבחא באתר
דדבורא ונוקבא אשתכחו, אלא לדבורא. ועל דא (נ"א ולדא)
מחכאן ישראל, דפתיב, (ישעיה יב) זה יי' קיינו לו נגילה
ונשמחה בישועתו. משום דהכי זמיון למעבר להו, דפתיב,

תורה לב

לשון רבנו זכרוננו לברכה

אדנ"י שפתי תפתח (תהלים נא), והוא בחינת ריקודין של התנהגות. כי כל זמן שלא נתונה לזווג, היא אתקריאת נער בלא ה' (וזהר בא דף לח:). גימטריא ש"ך דינים, וכד אתתקנת לזווג אתקריאת נערה בח"א, שנקמתין הדינין עלידי ה' אלפין של אהיה שבבינה, פמוכא ב"פריעז"חיים" שער עמידה. נמצא הפלה עדון בבחינות נער, בבחינות ש"ך דינים, וצריך להמתיקה ולתקנה. וזה נעשה עלידי ריקודין. כי הרגלין הם בבחינות נצח וזהר. והם נתנשאים על ידי הלב, הינו עלידי שמחת הלב, בנראה בחוש שעלידי שמחת הלב מרקדו, כמו שפתיב גפי יעקב (בראשית כט): וישא יעקב את רגליו, ופרש רשוי: לבו נשא את רגליו. ולב הוא בינה, כמו שפתיב:

בינה לבא, ובה הלב מכין. על פן צריה לבון פרקודים [להמשיך] האלפין שבלב עלידי הרגלין להפלה, שהיא בחינת חמש פעמים דין, גימטריא ש"ך, גימטריא נער. ועלידי אור הלב שנמשך לה, נעשית נערה בח"א, ונעשית ה' פעמים "אדנ"י". וזה בחינת: אדנ"י שפתי תפתח, שעלידי השפתיב, שהם נצח וזהר, נפתח ונקמת הפלה בבחינת זווג, ונעשית בחינת אדנ"י, שהיא נערה, שהיא ראוייה לזווג. וזה דאיתא במדרש (בראשית פ' ע') בשנשא יעקב את לאה, בשעה שהיו מרקדו, היו מזמרין היא ליה, לרמוז ליעקב הא לאה. הינו כי לאה היא עלמא דאתכפוא (זהר ויצא קנד), שהיא בחינת לב, כמו שפתיב (תהלים קיט): בלבי צפנתי אמרתך, ומשם המתוק של הדינים, בשמשיכין ה"א מהלב. וזה: הא לאה, שצריך להמשיך מלאה האלפין, כדי להמתיק ולתקן את הפלה. גם היו אומרים שהפלה שמה לאה, שעלידי בחינות עצמה נמתקת:

ותא חזו, פתיב ליל שמורים הוא לני' להוציאם וגו', הוא הלילה הזה לני' שמורים לכל בני ישראל וגו', האי פסוקא קשיא כיון דאמר ליל, מהו שמורים, ולא שמור, שמור מפעי ליה. ופתיב הוא הלילה הזה, ליל קאמר בקומינתא, ובתר לילה. – בא וראה, כתוב ליל שימורים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה לה' שימורים לכל בני ישראל לדורותם, זה הפסוק קשה להבינו, כיון שאמר ליל בלשון יחיד, מהו שאמר שימורים בלשון רבים, ולא ליל שימור, שימור היה צריך לומר. וכן עוד יש להקשות על המשך הפסוק והרי כתוב הוא הלילה הזה, ליל בלא אות הא אמר בהתחלה, ואחר כך לילה בתוספת אות הא. ומה סוד בא ללמדנו זה הפסוק ברמזי שינוי הלשון.

ולתרין הקושיה על הפסוק הנ"ל, כתוב כי יהיה נערה בתולה, נער ללא אות הא כתוב, מה הטעם וסוד הדבר?, משום שכל זמן שזאת הנערה מאורשה ועדין לא נשאה לבעלה על ידי הייחוד, שלא קיבלה שפע החסדים של הזכר, הנמשכים מחמש אלפין של אחי"ה שבבינה, שהוא בחינת שמחת הלב המביאה לידי ריקודים שהם בחינת עליית הרגלין, הנאמר ביעקב, לבו בחינת בינה ליבא, נשא את רגליו, שהם נצח וזהר, שעל ידי הריקודים דייקא נמתקים דיני המלכות, לכן מרם זה המיתוק, נקראת נער בלא הא, שזאת האות הא הוא ה' פעמים א' של שם אדנ"י הממתקים הש"ך דינים שהם גימטריה ה' פעמים דין גימטריה נער, משקבלה הנשואה החסדים, על ידי נשיאת הרגלים בריקודים, על ידי שמחת לב החתן, על ידי זה נקראת נערה באות הא. כי עיקר התגלות מלכות ה' בחינת נערה הוא על ידי השפע היורד מן הבינה לז"א בעת עליית הרגלין מן הקליפות. אף באן, מה שכתוב ליל בלא הא, אין זה משום לשון יחיד, אלא מורה על חסרון ה' אלפין המשופעים מן הבינה, כי עד שלא מקבלת המלכות חסדי הזכר מן הבינה על ידי עליית הרגלין ומרם מתגלה מלכות ה' בעולם העשיה על ידי שליטתו יתברך המגיעה מעולם העליון, מעולם הבינה, אזי עדין נקרא עולם העשיה ומלכות ה' הנסתרת בחינת ליל בלא אות הא. ואף על גב שכתוב בה במלכות הנקראת ליל, שימורים בלשון רבים כנ"ל

אלא הכי תנינו, פתיב, (דברים כב) כי יהיה נערה בתולה. נער פתיב, מאי טעמא. משום דכל זמן דלא קבילת דבר, אתקרי נער, מדיקבילת דבר, אתקרי נערה. אף הכא, ליל עד לא קבילת דבר. ואף על גב דפתיב ביה שמורים דבר הוה זמין לאתחברא עמה ובשעתא דאתחבר עמה דבר, פתיב, הוא הלילה הזה לני' שמורים. שמורים: דבר וננקבא. ובגניני פד פתיב הלילה הזה. – אלא כך למדנו מפסוק אחר מה מרמוז שוני הלשון ונוכל לדמות מילתא למילתא להבין

ומיעוט רבים שנים, להורות לכאורה שכן מתייחדת המלכות עם ז"א, ואם כן מדוע נאמר ליל ללא הא, אלא על שם העתיד שהזכר יהיה מזומן ומוכן בזמן הזיווג להתייחד עמה, שהרי בליל פסח, טרם הגאולה שהאירה בשלמות בבוקר, שהוא בחינת השפעת והתגלות החסדים של הזכר בחינת בוקר דאברהם, הרי שכבר בלילה החלה ההארה של הגאולה מצד השמירה מן המזיקים שהם הקליפות אשר נאחזים ברגליו, אשר אחיזתם של הקליפות היא רק טרם עלייתם של הרגלים על ידי שמחת הלב המשמרם, כי על ידי בחינת ריקודים, בחינת ויסעו מרעמסם פוכתה (הנאמר בפסוקים למעלה), כי פוכה היא בחינת בינה, בחינת תפוכני בכמן אימי, בחינת אם לבינה תקרא (כמובא בתורה מ"ח עיין שם) וזהו ויסעו מרעמסם פוכתה כשש מאות אלף רגלי גברים, אלף רגלי דייקא, בחינת הארת בינה בחינת אות אלף בחינת אהיה, להאיר ברגלי הגברים הזכרים הרוקדים בשמחת הלב, לחתן, הוא הקב"ה. כי יציאתם בעצם היום הזה פוכתה בזריזות הרגליון בשמחת הלב הוא בחינת ריקודים כנ"ל, שעל ידי זה נעשה ליל שימורים והכנה וצפייה לחסדי הבוקר כנ"ל (בחינת אביב שמר את הדבר). ובשעה שהתחבר עמה זכר בפועל בחצות שאז תחילת עליית אור הבוקר, לכן כתוב הוא הלילה הזה לה' שימורים, לילה בצירוף אות הא לרמוז שכבר קיבלה המלכות הארת החסדים מזה הזכר ונמתקה. כי על ידי הכאת הבכורות נעשה כתר מלוכה לה' בהתגלות נפלא. ונעשה יהוד בין קב"ה ושכינתיה בחינת שימורים. כי השינוי ישראל בדעת ברורה את השגחת ה' עליהם, בראותם מיתת בכורי מצרים והצלת בכורי ישראל. שימורים בלשון רבים, הם זכר ונקבה, ז"א ומלכות המתייחדים, ומקבלת המלכות השפעת החסדים כנ"ל היא התגלות ההשגחה הניסית כנ"ל במכת בכורות. משום כך כתוב הלילה, להורות שקיבלה המלכות בחינת ליל, את ה' פעמים א' של אהיה בכינה ונעשה בחינת לילה, כי קבלה השפע מהזכר הנקרא הזה. כי שפעו גלוי בהתגלות ההשגחה במכת בכורות, כמורה באצבע על הדבר הזה הגלוי לפנינו. כמו שנאמר לקמן, על הפסוק זה א-לי ואנוהו, שהיו מורים באצבע.

ובאתר דאשתכחו דכר ונקבא, לית שבחא אלא לדבורא. ודכי שפחו ישראל בתושבתיהו. לדבורא ולא לנקבא, הדיא הוא דכתיב, (שמות טו) זה אלי ואנוהו. דלית שבחא באתר דדבורא ונקבא אשתכחו, אלא לדבורא. ועל

דיא (נ"א ולדא) מכתבאן ישראל, דכתיב, (ישעיה יב) זה יי קיינו לו נגילה ונשמחה בישועתו. משום דככי זמין למעבד להו, דכתיב, (מיכה ו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. – ובמקום שנמצאים זכר ונקבה מאוחדים בזיווג בהשפעת הזכר, שמתגלה בברור כי השגחת ה' על עם ישראל, אין השבחה אלא לזכר, הוא קב"ה המושיעם. כי על אף שיש שבח לישראל מצד מעט התעוררות שלהם לה' יתברך, בכל אופן גם בקרב לבם בטל זה השבחה של עצמם לעומת גודל השבחה של הישועה והכרתם בגדולת ה' המושיעם וכן למרות שראו בעיניהם הישועה בעולם העשייה בחינת נקבה המקבלת השפע, עיקר התפעלותם היה על מקור השפע הבא מן הקב"ה בכבוד ובעצמו בחינת אני ולא מלאך. וכך שבחו ישראל בכל התשבחות שלהם לזכר המשיע ההשגחה ולא לנקבה שהיא המלכות המגלה ההשגחה כנ"ל. וזהו שכתוב בשירת הים, בעת גילוי הניסים, מה ששרו ישראל בשבחה לקב"ה, זה א-לי ואנוהו, הוא זה הזכר הגלוי כנ"ל. שהרי אין שבח במקום שזכר ונקבה נמצאים שם אלא לזכר, כי כל המתקת דין הכלה מה שנסאת ועולה לחתן הוא על ידי שמחת לב החתן המשיע בכלה, בחינת מה שהשתלשל מהעולמות העליונים שפע, אשר זה שפע גילה את ההשגחה הניסית בעולם העשייה בפועל ממש. ועל זה הזכר, הוא הקב"ה כנ"ל, מהכיב ישראל ומצפים לישועה ומוכנים ומזומנים שיגאלם ותתגלה ההשגחה העליונה בעולם העשייה וידעו בדעת ברור וודאי, מקור ההשגחה, כמו שכתוב בנבואה אשר תתקיים לעתיד לבוא, זה ה' קיינו לו נגילה ונשמחה בישועתו, זה ה' דייקא, שיהיה שפעו גלוי ונוכל להצביע כביכול עליו, והעיקר על ידי השמחה שלו, עוז וחדוה במקומו המושפעת מן הבינה, מעולם העליון עד אשר גם אנו נשמח בישועתו בשמחת הלב בריקודים ומהולות לעתיד לבא בגאולה השלמה. משום שכך עתיד הקב"ה לעשות להם לבני ישראל כפי שהבטיח בנבואת הנביא מיכה, שהרי כתוב כימי צאתך בהליכתך בזריזות ושמחה בבחינת ריקודים, מארץ מצרים ועלייתך ממקום הקליפות הנאחזים ברגליו. וכמו בעת התגלות ההשגחה הניסית, כימי צאתך אז, כך לעתיד אראנו נפלאות, בחינת פלאות, בחינת אלפין בלשון רבים הם ה' פעמים אלף שבבינה הממתקים ישראל ומכינים הכלה לזיווג בגאולה העתידה, עוד ישמע בהרי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה, במהרה בימינו אמן.

